

PRIJENOS I PRETVORBA GIBANJA

(Treba znati)

Ostvaruje se pomoću MEHANIZAMA kod kojih gibanje jednog dijela, POGONSKOG prijenosnika uzrokuje gibanje drugih, GONJENIH prijenosnika.

- Navesti **vrste gibanja** prijenosnika (kružno i pravocrtno)

- Prepoznati **mehanizme za prijenos i pretvorbu gibanja:**

zupčani, remenski, lančani, tarni, pužni, klipni mehanizam i prijenos zubnom letvom

- Izdvojiti 2 mehanizma pomoću koji se ostvaruje **prijenos na udaljenost** (lančani i remenski) te imenovati njihove **prijenosnike** (lančanici s lancem i remenice s remenom od gume)

- Izdvojiti 2 mehanizma koji **pretvaraju gibanje**, kružno u pravocrtno i pravocrtno u kružno (prijenos zubnom letvom i klipni mehanizam)

- Navesti glavnu namjenu **pužnog mehanizma** (*veliko smanjenje* broja okretaja) i imenovati prijenosnike (pužni vijak i pužno kolo)

- Objasniti **odnos veličine prijenosnika i njihove brzine** (manji prijenosnik se okreće brže)

- **Izračunati broj okretaja** jednog prijenosnika ako znamo broj okretaja drugog

Npr. 2 zupčanika su uparena. Njihove veličine su 6 cm i 2 cm.

Veći zupčanik (veličine 6 cm) okreće se brzinom od 100 okretaja u minuti.

Koliki je broj okretaja zupčanika čija je veličina 2 cm?

Rješenje: Manji zupčanik je 3 puta manji od većeg ($6 \text{ cm} : 2 \text{ cm} = 3$), pa se okreće 3 puta brže od većeg, tj. $100 \text{ okretaja u minuti} \times 3 = 300 \text{ okretaja u minuti}$.